

Kolsyrade drycker förklarar inte ökningen av matstrupscancer

En ekologisk studie från USA rapporterade nyligen att den ökande konsumtionen av kolsyrade läskedrycker i västvärlden skulle kunna vara förklaringen till den ökande förekomsten av körtelcancer (adenokarcinom) i matstrupen och övre magmunnen.

En hypotes var att kolsyran skulle kunna medföra ökad reflux, en känd riskfaktor för adenokarcinom i matstrupen. Mot detta talar dock en analyserande fallkontrollstudie från samma land, som inte kunde påvisa något samband mellan intag av kolsyrade läskedrycker och denna tumörform.

För att bringa klarhet i detta analyserade vi data från SECC-studien, en stor svensk befolkningsbaserad fallkontrollstudie, där patienter inkluderades prospektivt under åren 1995–1997. I studien intervjuades 189 patienter med adenokarcinom i matstrupen, 262 med adenokarcinom i övre magmunnen och 820 kontrollpersoner. Frågor ställdes om bl a deras tidigare intag av kolsyrade drycker.

Analys av relativ risk visade inga tecken till någon förhöjd risk att utveckla adenokarcinom i matstrupen eller övre

magmunnen, oavsett omfattningen av intaget (P för trend = 0,77).

Högkonsumenter av kolsyrade drycker hade en relativ risk på 0,89 (95 procents konfidensintervall 0,49–1,64) att utveckla adenokarcinom i matstrupen.

Vi fann heller inte någon association mellan kolsyrat lättöl och risk för dessa tumörformer.

Eftersom hypotesen väcktes av en ekologisk studie, med per definition betydande metodologiska problem att ge evidens för orsakssamband, och två stora analyserande och befolkningsbaserade fallkontrollstudier båda visat avsaknad av sådan effekt, är sannolikheten liten för att kolsyrade läskedrycker påverkar risken för adenokarcinom i matstrupen eller övre magmunnen liten.

Jesper Lagergren

professor, överläkare,
kirurgiska kliniken, Karolinska
Universitetssjukhuset Solna

Lagergren J, et al. Carbonated soft drinks and risk of esophageal adenocarcinoma: a population-based case-control study. *J Natl Cancer Inst.* 2006;98:1158–61.

En miljard neurologiskt sjuka

Neurologiska sjukdomar drabbar idag en miljard människor världen över. Det räknar WHO med i en färsk rapport. Det rör sig om ett brett spektrum av sjukdomar: migrän, epilepsi, traumatisk hjärnskada, parkinson och alzheimer. Till exempel beräknas att epilepsi globalt drabbar 50 miljoner människor medan 24 miljoner lider av alzheimer. Allt tyder på att den neurologiska sjukdomsburden kommer att fortsätta att öka kraftigt, särskilt i länder där en stigande andel av är över 65 år, skriver WHO.

I Europa beräknas neurologiska sjukdomar årligen kosta 139 miljarder euro, cirka 1 300 miljarder kronor, vilket motsvarar halva Sveriges BNP. WHO uppger att en stor andel av världens neurologiskt drabbade står utan möjlighet till behandling. I Afrika beräknas att bara var tionde individ med epilepsi får behandling. Rapporten uppmärksammar att relativt begränsade satsningar som vaccination mot meningit och snabbare diagnostisering och bättre behandling för malariadrabbade kan bidra till att kraftigt reducera den globala neurologiska sjukdomsburden.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

WHO: Neurological disorders: Public health challenge. <http://www.who.int>

Nattlig hypotoni bakom cerebral skada

Den aktuella avhandlingen baseras på en longitudinell kohortstudie, 1914 års män i Malmö, som pågått sedan 1968: 185 män har undersökts vid 68 och 81 års ålder med samma metodik: läkarundersökning, neuropsykologisk undersökning och dopplerundersökning av a carotis. Vid 81 års ålder ingick även undersökning av regionalt cerebralt blodflöde (rCBF) och registrering av 24-timmarsblodtryck. Syftet var att studera förändringar i blodtrycksnivåer, förekomsten av karotisstenos från 68 till 81 års ålder och eventuella samband med kognition och cerebral cirkulation.

I det första arbetet studerades incidensen och progressen av karotisstenos och betydelsen av kardiovaskulära riskfaktorer. 91 procent av 81-åriga män utvecklade karotisstenos. Endast 10 procent av män med stenos vid 68 års ålder utvecklade höggradig stenos (>70 procent), och hypertoni var den viktigaste riskfaktorn.

I det andra arbetet visades att förhöjda

Registrering av blodtryck under 24 timmar borde göras oftare än vad som sker idag för att identifiera patienter med uttalad nattlig hypotoni. Foto: AJ Photo/Science photo library

blodtrycksnivåer, särskilt av diastoliskt blodtryck (DBP) vid 68 års ålder, och sjunkande DBP mellan 68 och 81 års ålder var relaterade till nedgång av visuellt minne och spatial förmåga vid 81 års ålder. I det tredje och fjärde arbetet undersöktes sambanden mellan systoliska och diastoliska blodtrycksnivåer på natten och på dagen och rCBF hos män vid 81 års ålder. Blodtryck mättes med 24-timmarsregistrering. Lågt DBP på natten vi-

sade samband med lägre rCBF i temporalloberna.

Relativt diastoliskt blodtrycksfall på natten, dvs blodtrycket under natten i förhållande till blodtrycket under dagen, hade negativt samband med rCBF i temporalloberna och parietala inferiora lobar. Lågt blodtryck och extremt blodtrycksfall på natten förefaller vara riskfaktorer för hypoxiutlöst cerebral skada och kan möjligen förklaras av störd cerebral autoreglering.

24-timmarsregistrering av blodtryck borde göras i större utsträckning inom vården för att identifiera patienter med uttalad nattlig hypotoni.

Faina Reinprecht

med dr, överläkare, medicinska kliniken,
Universitetssjukhuset MAS, Malmö

Avhandling. Reinprecht F. Hypertension, blood pressure, cognition and cerebral blood flow in the cohort of »men born 1914«. Lund: Institutionen för hälsa, vård och samhälle, sektionen för geriatrik, Lunds universitet; 2006.